

Müqəddəs amalın təvazökar xidmətçisi

Bu yaxınlarda növbəti dəfə dövrü mətbuatı nəzərdən keçirərkən «Tələbə Press» qəzetində gözümə bütöv bir səhifəni əhatə edən yazı sataşdı.

Başlığı belə idi: "Yaxşılaraya yaxşı deyin sağlığında". Cabir Novruzun məşhur şeirində götürümüş başlıqlı yazı həmyerlimiz, olduqca təvazökar insan, məşhur cərrah Kamil İbişova həsr olunub. Yazını oxuyağarken 4 il bundan əvvəl Bakıda olduğum bir məclisi xatırladım. Qonaqların əksəriyyəti gəldikdən sonra zala orta boylu, saçları tamam ağarmış nurani bir kişi daxil oldu. Hami istər-istəməz ayağa qalxdı. Yanımdakindan bu kimdir deye soruşduqda heyrətlə üzümə baxdı. Siz Kamil həkimini tanımırsınız?—dedi. O məşhur cərrahdır. Cərrah işlədiyi 40 ildən çox müdətdə yüzlərlə insanı həyata qaytarıb. Məni təəccübələndirən isə odur ki, siz belə məşhur həmyerlinizi tanımırsınız. O, Qəbələ rayonundandır. Orada doğulub, boyaya başa çatıb.

Müsahibim pis vəziyyət-də qaldığımı, qızardığımı hiss edib dayandı. Məclisin sonuna qədər qonşumla danışmadım. Fikrim Kamil həkimdə idi. Masabəyi də ilk çıxışında Kamil həkimdən danışmaq, onu tərifləmək istədi. Ancaq, həkim əlinin hərəketi ilə onu saxladı ve bir də onun haqqında heç kəsin danışmamasını xahiş etdi.

Uzun illər rayon partiya komitəsində, sonra isə icra hakimiyyətində ictimaiyyət-lə əlaqədar vəzifədə çalışdıqmdan rayonumuzdan kənarda yaşayan elm adamlarının, mətbuat işçilərinin əksəriyyətini tanıyırdım. Bir çoxları gəlib özü özünü təqdim edir, hətta evi ola-ola qonaq otağında qalmayı üstün tuturdu. Kamil həkim isə bu illər ərzində böyük təvazökarlıq nümunəsi göstərərək heç vaxt özünün daha geniş əhatədə tanınmasına çalışmadı. Onun ən böyük amali xəstələrinin sağlam həyata qayıtmamasına, özü dediyi kimi, Allahın köməyilə yardım etməkdir. Oxuların

marağını cəlb edə bildikse indi qısaca Kamil həkimin həyat tarixçəsinə nəzər salaq.

İbişov Kamil Hüseynqulu oğlu 15 may 1939-cu ildə rayonumuzun Bayramkoxalı kəndində anadan olub. 1951-ci ildə Bayramkoxalı kənd ibtidai məktəbini, 1957-ci ildə Zalam kənd tam orta məktəbini bitirib. 1969-cu ildə Azərbaycan Tibb Universitetinin müalicə profilaktika fakültəsini cərrah ixtisası üzrə fərqlənmə diplomu ilə bitirib. Yüksək savadına və qabiliyyətinə görə Tibb Universitetinin elmi şurası onun bu ali təhsils ocağında saxlanılmasına qərar verib. Hazırda Tibb Universitetinin cərrahiə kafedrasının professorudur.

Kamil İbişov Azərbaycanda və xaricdə dərc edilmiş 78 elmi məqalə və monografiyanın, müvafiq dövlət orqanları tərəfindən tənmiş 3 elmi-tibbi ixtiranın müəllifidir. Ən əsası odur ki, Kamil həkim təkcə nəzəriyyəci deyil, tibb elminin naiyyətlərini təcrübədə uğurla tətbiq edən, yüksək nəticə-

lər qazanmayı bacaran bir cərrahdır.

Minlərlə uğurlu cərrahi əməliyyatın müəllifi olan Kamil müəllimin ancaq bir əməliyyat haqqında özünün dediklərini nəzərinizə çatdırırıq: «Çalışdığını xəstəxanada məsul növbətçi idim. Axşam təcili yardım maşını ilə Şüvelan qəsəbəsindən 48 biçaq yarası al-

mış bir gənci xəstəxanaya gətirdilər. Artıq nəbzi belə vurmayan bu gənc əslində morqa göndərilməli idi. Daxili orqanlarının demək olar ki, hamısı deşilmişdi. Hənsi bir qüvvə məni məcbur etdi ki onu əməliyyat edim. Ətrafdakılar tərəddüd etsə də mən qərarımda qəti idim. Düz 10 saat əməliyyat davam etdi. İşimi bitirdikdən sonra xəstəyə oksigen verən assisentim birdən «nəbzi vurdur, nəbzi vurdur» deyə ele bağırıldı ki, şobənin bütün işçiləri, hətta xəstələr də əməliyyat otağına doğru qaçırlar. Bu, doğrudan da möcüzə idi. İndi həmin gənc tam sağlamdır. Gözəl bir ailə başçısıdır. Allahın köməyi və mə-

nim iştirakımla daha bir insan həyata qaytarılmışdı. Həkim üçün bundan böyük mükafat, bundan böyük xoşbəxt dəqiqələr ola bil-məz».

Şair publisist Valeh Mirzə onu ölüm yatağından qaldırmış həmyerlimiz haqqında "Anamın çin yuxusu" adlı poemada belə bir misra var: «Mənə həyat bəxş edən cərrah Kamilə allah dedim, inanın vallah dedim».

Mənfur düşmənlərimizləavaş illərində yaşının keçməsinə baxmayaraq Kamil həkim daim cəbhə bölgəsində olub. Səhra hospitallında hər gün 10—15 gənci həyata qaytarıb.

Daim çalışdığı sahədə yaradıcılıq axtarışında olan, minlərlə ürəklərə sevinc bəxş edən saysız hesabsız insanların qırılmış ömrünü ürəyinin hökmü, əllərinin şefası ilə bərpa edən həkim-cərrah, hər şeydən öncə gözəl insan İbişov Kamil Hüseynqulu oğlu haqqında kitablar yazmaq mümkündür. Hər bir ümidsiz xəstənin həyata qaytarılması özü bir kitabdır. Onunla fəxr etməyə dəyər.

Qüdrət SƏMƏDOV.

İlin 9 ayında uşaqlara ən çox qoyulan adlar

Azərbaycanda bu ilin 9 ayında doğulan uşaqlara ən çox qoyulan adlar açıqlanıb. Oğlan uşaqları arasında ən çox populyarlıq qazanan ad Yusifdir. Belə uşaqların sayı ilin 9 ayında 2702-yə çatmışdır. Sonrakı yerləri Əli (1735), Hüseyn (1705), Ömər(1098), Məhəmməd (962), İbrahim (644), Kənan (616), Nihad (609) adları tütür.

Qız uşaqlarına verilən ən populyar ad isə Zəhradır. Onların sayı 2412 olmuşdur. Digər qız adları isə Nuray (1747), Fatimə (1651), Aylin (1254), Ayan (1200), Zeynəb (1145), Xədicə (903), Mədinə (779), Leyla (763), Fidan (742). Gülay (739), Nəzrindir (610).

Zəhra və Yusif adları son 5 ildə Azərbaycanda ən çox qoyulan adlar sırasında birincidir; 15905 qızə Zəhra, 15819 oğlana isə Yusif adı verilmişdir.

3 oktyabr: Yazıçı, dramaturq **Süleyman Sani Axundov** (1875—1939) anadan olmuşdur. Azərbaycan Ədib və Şairleri İttifaqının ilk sədri işləmişdir. Əmək qəhrəmanı adına layiq görülmüşdür. Hekayələri, dram əsərləri var. „Qaraça qız“ filmi onun eyni adlı hekayəsi əsasında çəkilmişdir.

Rus şairi **Sergey Yesenin** (1895—1925) anadan olub. Bir sıra Qərb ölkələrinə səfər edib. Azərbaycana da gəlib. Bir müddət Mərdəkanda yaşayıb. «İran nəğmələri silsiləsindən olan şeirlərini də burada yazıb. Leninqradda (indiki Sank-Peterburqda) intihar edib.

4 oktyabr: Məşhur xeyriyyəçi **Hacı Zeynalabdin Tağıyev** (1823—1924) anadan olmuşdur.

Görkəmlı kəşfiyyatçı, alman əsilli **Rixard Zorge** (1895—1944) Bakıda anadan olmuş, Tokioda edam edilmişdir. Ölümündən 20 il sonra Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görülmüşdür. Hitler Almaniyasının SSRİ-yə hücumunun dəqiq vaxtını və digər vacib məlumatları sovetlərə ötürürdü.

Tibb elmləri doktoru, pediatr **Nelupər Əsrafilova**

1926-ci ildə dünyaya gelmişdir. Əsas tədqiqatları uşaqlarda mitral qüsurlara, böyük xəstəliklərinə aid olmuşdur.

5 oktyabr: Əməkdar incəsənet xadimi, Azərbaycan Dövlət mükafatı laureati, bəstəkar **Xəyyam Mirzəzadə** anadan olmuşdur. Simfonik əsərlər, mahnılar yazmışdır.

6 oktyabr: Məşhur Norveç alimi, səyyah, etnoqraf və arxeoloq **Tur Heyerdal** (1914—2002) anadan olmuşdur. İki dəfə Azərbaycana, o cümlədən Qəbələyə gelmişdir.

7 oktyabr: Görkəmlı dövlət xadimi, Rusiya Federasiyasının Prezidenti **Vladimir Putin** 1952-ci ildə anadan olmuşdur. Müxtəlif vəzifələrdə işləmiş, 1999-cu ilin avqustunda baş nazir təyin olunmuş, beş ay sonra ölkə prezidenti seçilmişdir. İki seçki müddətində prezidentlikdən sonra baş nazir təyin olunmuş, növbəti seçkide yenidən Rusyanın prezidenti seçilmişdir.

Kvant mexanikasının bənillərindən və atom bombası yaradanlardan biri, Nobel mükafatı laureati, Danimarka fiziki **Nils Bor** (1885—1962) anadan olmuşdur.

9 oktyabr: Alman kimyaçı, Nobel mükafatı laureati **Fisher Emil Perman** (1852—1919) anadan olub.

10 oktyabr: Filologiya elmləri doktoru **Aida Nəsir qızı İmanquliyeva** (1939—1992) Bakıda anadan olmuşdur. Orta məktəbi qızıl medal-la bitirmiş, Azərbaycan Dövlət Universitetinin Şərqsünaslıq fakültəsinin ərəb filologiyası şöbəsinə daxil olmuşdur. Tədqiqatçı kimi ərəb məhəcər (mühacirət) ədəbiyyatını seçmişdir. 3 monoqrafiyanın, 70-dən çox elmi məqalənin müəllifi olan Aida xanım Şərq-Qərb qarşılıqlı ədəbi əlaqə və təsiri problemini sistemli şəkildə araşdırın ilk azərbaycanlı qadın olmuşdur.

Əməkdar elm xadimi, görkəmlı oftalmoloq **Ümnisə Musabəyova** (1902-1974)

Qəbələdə dünyaya gəlmişdir. 1945-ci ildən ömrünün sonadək Tibb Universitetində göz xəstəlikləri kafedrasının müdürü işləmişdir. Bir sıra beynəlxalq konfranslarda iştirak etmişdir. 4-cü çağırışda Azərbaycan SSR Ali Sovetinə, 5-ci çağırışda SSRI Ali Sovetinə deputat seçilmişdir. Sovet Sülhü Müdafiə Komitəsinin, Sovet Qadınları Komitəsinin üzvü olmuşdur. Əsas elmi tədqiqatları traxoma və qlaukomə xəstəliklərinə, görmə sinirinin patologiyasına aididir.

12 oktyabr: 1988-ci ildə Bakıda "Muğam" teatrı yaradılmışdır. Təşkilatçıları kinnorejissor Arif Qaziyev və xalq artisti İslam Rzayev idi. A. Qaziyev indi həmin teatrın direktorudur.

14 oktyabr: Heykəltəraş, əməkdar incəsənet xadimi **Həyat Abdullayeva** 1912-ci ildə Dərbənddə dünyaya gəlmişdir. Heykəl-portretlər, monumentlər, kiçik formali plastik əsərlər, heykəl-kompozisiyalar yaratmışdır.

TƏQVİMDƏN SƏTİRLƏR